

ÁBRÁZOLÁS – ALAKÍTÁS

A tantárgy célja megalapozni a funkcióról motivációs háttérrel a különböző ábrázoló-alakító tevékenységekben az alkotóképességet, alakítani és fejleszteni az igényt a kreatív önkifejezésre a vizuális művészetek eszköztárának felhasználásával.

A pedagógusnak törekednie kell arra, hogy fejlődjön a tantárgy szemléletformáló hatása által a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló képzelőereje, fantáziája, esztétikai érzéke, alakuljon ki a pozitív énképe, fejlődjön önismerete a felfedezések és a siker örömeivel. Támogassa a munkavégzés során a tanulóknak az anyagokról szerzett tapasztalatait, tevékenykedjenek szívesen, fejlődjön alkotásvágyuk a tárgyak, cselekvések, jelenségek megfigyelése és a figyelem, feladattudat, észlelés, finommotorika fejlődése segítségével, tapasztalati élményeik alapján ismerjék meg az ábrázolás-alakításhoz szükséges eszközöket, építészeti és művészeti értékeket. A környezeti adottságok és a differenciálás lehetőségeinek megteremtése támogatja, hogy folyamatosan bővüljenek a tanulók ismeretei a hagyományápolásról, népszokásokról, a nevezetes napokról, megismerkedjenek műalkotásokkal, tantárgy-specifikus jártasságaik, készségeik fejlődjenek.

Fejlesztési (terápiás) feladatok:

Készségek: koordinált mozgáskészség (szem-kéz koordináció) és alakítási készségek fejlesztése.

Képességek, attitűdök:

Formaalkotási képességek, kompozíciós képesség.

Vizuális ritmus képzése, tárgykészítés képessége.

Képzeteket felidéző ábrázolási képesség.

Képfelolvasás, képi közlés képessége.

Plasztikus formaalakítás. Finommozgás fejlesztése.

Pszichikus funkció:

Vizuális, taktikus percepció. Figyelemfejlesztés.

Érzelmi fejlesztés: motiváció, örömmérsékeltése alkotó tevékenység révén.

Emlékezet, alkotó képzelet, forma- és térészlelés, gondolkodás fejlesztése.

Gondolkodási műveletek:

Megkülönböztetés, azonosítás, összehasonlítás.

Variálás, kombinálás. Analízis-szintézis.

Asszociáció, általánosítás, absztrakció, következtetés, ítéletalkotás.

Gondolkodásfajták: perceptív, cselekvéses, analógiás, asszociatív, algoritmikus, kreatív, logikus.

1–2. évfolyam

A nemzeti azonosságtudat, hazafias nevelésben a tantárgy különösen fontos szerepet játszik a hagyományok, a közösségi múlt jellemzőinek megismerésén keresztül, az alapvető kötődés kialakításával a tanuló környezetéhez.

Az önismeret és a társas kapcsolati kultúra fejlesztésében a megfigyelőképesség fejlesztése, az önértékelés és az önbizalom megalapozása történik.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetencia fejlesztésével a tantárgy hozzájárul az esztétikai érzék fejlesztéséhez és a művészetek iránti érdeklődés felkeltéséhez.

A vizuális ábrázoláson keresztül kialakul a gondolatok, érzelmek megjelenítésének igénye.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Formázások különböző anyagokból	Órakeret 60 óra
Előzetes tudás	Alakító tevékenység szándékának megjelenése.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Eltérő tulajdonságok megismerésének elősegítése közvetlen tapasztalatszerzéssel.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Együttműködéssel a tárgyak tulajdonságainak, jellegzetességeinek megfigyelése. Próbálkozások, adott tevékenységek végrehajása együttműködéssel. Együttműködéssel különböző formák kialakításához szükséges mozgások végrehajása. Különböző formák alakítása együttműködéssel.	<i>Ismeretek</i> – Anyagok tulajdonságai. – Alakíthatóság. <i>Tevékenységek</i> A tanuló környezetében található tárgyak megfigyelése manipulációval. Homok formázása, edények megtöltése, kiöntése, dombkészítés, gödörösés, taposás, nyomhagyás. Hó formázása, hógolyó, hóbucka, hóember készítése. Gyurmázás (plasztilin, só-liszt gyurma, agyag), gyúrás, puhítás, gömbölyítés, lapítás, hengerítés, mélyítés, kicsípés. Gipszmunka, benyomkodott agyagba, öntőformába folyékony gipsz öntése. Száradás után kiborítása.	<i>Olvasás-írás:</i> finommozgások fejlesztése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A tárgyak tapintással megfigyelhető tulajdonságaival kapcsolatos fogalmak; eszközökkel, cselekvésekkel, térbeli tulajdonságokkal, felületi jellemzőkkel kapcsolatos fogalmak.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Építés	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Tárgyak csoportosítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető manuális kontroll (megfogás, elengedés) kialakítása.	

Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Tárgyak csoportosítása segítséggel. Segítséggel próbálkozás a gyöngyök ritmikus váltogatására. Segítséggel próbálkozás ritmikus sor készzésére.	<i>Ismeretek</i> – Kirakás. – Fűzés. – Nyomótechnikák. – Szűrőjátékok. <i>Tevékenységek</i> Különböző tárgyak egymás mellé helyezésével új formák létrehozása. Előrajzolt formák kirakása pálcikával, terményekkel. Toronyépítés kockából. Nagyméretű gyöngyök felfűzése pálcikára rendszer nélkül. Nyomhagyás agyagban, gyurmában különböző tárgyak segítségével, nyomdázás. Gyöngyozsók rendszer nélküli kirakása.	<i>Olvasás-írás:</i> szem-kéz koordinációjának fejlesztése, térorientációs gyakorlatok. <i>Játékra nevelés:</i> gyakorló játék.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Cselekvések, térirányok. Gyöngy, pálcika, fűzés. Eszközök, cselekvések: (belenyom), tesz, nyom, szűr. A kirakáshoz felhasznált tárgyak. Tevékenységek: épít, tesz, rak, vesz. Sor: kicsi-nagy, színek, pl. piros-kék, egyik-másik.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Papír formálása, alakítása		Órakeret 44 óra
Előzetes tudás	Együttműködés alakító tevékenységben.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Alapvető manuális készségek (markolás, csippenítés) kialakítása, gyakoroltatása.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
Az aktuális feladatok sikeres végrehajtása segítséggel. Segítséggel pontos illesztések. Olló használatának próbálgatása, helyes használat gyakorlása segítséggel. Papírdarabkák kívánt módon	<i>Ismeretek</i> – Gyűrés-simítás. – Tépés. – Hajtogatás. – Nyírás. – Ragasztás. <i>Tevékenységek</i>	<i>Olvasás-írás:</i> finommozgások fejlesztése.	

egymás mellé helyezése segítségével.	Különböző papírfélékből labda gyúrása. Az összegyűrt papír kisimítása. Szabálytalan formák tépése, csíktépés. Egyszerű ráhajtás, átlóshajtás elképzéssel. Szabálytalan formák nyírása. Olló nyitása, csukása, segítségével csíkvágás. Kialakított papírdarabok egymás mellé helyezése, ragasztás felületen.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyag, tevékenység és elkészített tárgy (papír, gyúr, labda, könyv, füzet, hajt). Formák hasonlóság alapján. A papírfélék jellegzetes tulajdonságai és színe, eszközök.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Vizuális ábrázolás		Órakeret 50 óra
Előzetes tudás	Kézvel festés együttműködéssel.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Formakitöltéshez szükséges mozgáskontroll kialakítása.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
A kívánt mozgás végrehajtása segítségével. Törekvés papírhatár betartására. Az ecset megfelelő használata. Színek differenciálása. A rajzolás eszközeinek megfelelő használata. Egyszerű ember-, állat-, növényábrázolások segítségével.	<i>Ismeretek</i> – Festés. – Rajzolás. <i>Tevékenységek</i> Festékes kéz- és ujjnyom hagyás. Nagy, sima felületek vízfestékekkel történő betöltése szivaccsal, vastag ecsettel. Álló, fekvő egyenesek, egyszerű formák, kör, hullámvonal rajzolása pálcikával homokba, krétával aszfalton és táblán; zsírkrétával csomagolópapírra, vastag ceruzával rajzlapra. Szabadfirka, átrajzolás, rárajzolás, körülrajzolás. Egyszerű formák színezése.	<i>Olvasás-írás:</i> finommozgások fejlesztése, szem, kéz koordinációja, térorientációs gyakorlatok.	
Kulcsfogalmak/	Eszközök (szivacs, ecset, ecsettál).		

fogalmak	Tevékenységek (<i>törlés, kenés, festés</i>). Főbb színek: piros, kék, sárga, zöld. Vonalak és ezekből képzett egyszerű figurák.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló képes segítséggel megadott tulajdonságok alapján (szín, forma, nagyság) tárgyakat csoportosítani. Segítséggel képes ritmikusan váltogatni a gyöngyöket. Együttműködéssel végrehajt a különböző formák kialakításához szükséges mozgásokat. Képes a szükséges eszközöket kiválasztani és megfelelően használni, együttműködéssel ollót használni. Képes segítséggel a kívánt módon egymás mellé helyezni a papírdarabkákat. Papírhatárt és vonalhatárt igyekszik betartani. Megfelelően használja a festés és rajzolás eszközeit. Differenciálja és megnevezésre felismeri a főbb színeket. Megpróbál egyszerű ember-, állat-, növényábrázolásokat létrehozni.

3–4. évfolyam

A népi művészeti alkotások megismerésével, megnevezésével, az önismeret és a társas kapcsolati kultúra, az együttműködő készség megalapozásával, a közös alkotások létrehozásával és a saját alkotás értékelésével kell lehetőséget teremteni a középsúlyosan értelmi fogyatékos tanuló fejlődésére.

A természettudományos és technikai kompetencia fejlesztését elősegíti a környezet tárgyainak és anyagainak alapos és részletes, vizuális és taktilis megfigyelése, megismerése.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség kompetencia fejlesztéséhez a vizuális művészetek iránti érdeklődés felkeltésével és az önálló ízlés és stílus megalapozásával járul hozzá a tantárgy.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Formázások különböző anyagokból	Órakeret 40 óra
Előzetes tudás	Alakító tevékenység végzése segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szükséges mozgássémák kialakítása gömbölyítéshez, lapításhoz.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
A természetes és mesterséges formák hasonlóságainak megfigyelése segítséggel. Adott tevékenységek végzése	<i>Ismeretek</i> – Anyagvizsgálat érzékszervi tapasztalás útján, tulajdonságok.	<i>Olvasás-írás:</i> finommotorika fejlesztése.

segítséggel. Egyszerű emberalak készítése segítséggel. Egyszerű formák, tárgyak készítése segítséggel. Irányítással jellemző jegyeik alapján felismerhető ember-, állat-, növényábrázolások készítése.	– Felület, szilárdság, forma, méret megismerése. – Anyagok alakíthatósága. <i>Tevékenységek</i> A természetes és mesterséges környezet tárgyainak összehasonlítása. Homok formázása, homokvár építése. Homokozó formák használata. Hó formázása, hógolyó, hóember készítése. Alapelemek összeillesztésével emberalak készítése. Állatalakok ábrázolása jellegzetes jegyeik alapján. Gyurmázás (plasztilin, só-liszt gyurma, agyag formázása). Gipszmunka, bekarcolt, benyomkodott agyaglapra gipsz öntése, száradás után agyag eltávolítása.	<i>Játékra nevelés:</i> konstrukciós játék, szabadban játszható játék (homokozás, hóember).
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Tevékenységek: hoz, visz, tesz, kever, önt, szór, ás, borít. Anyagtulajdonságok: folyik, szárad, kemény, folyékony, Felületre (sima-érdes), szilárdságra (kemény-puha), formára (kerek, hosszúkás), méretre (kicsi, nagy) vonatkozó fogalmak. Építmény részei: fal, ablak, ajtó. Emberi testrészek. Ember, állat, növény részei.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Építés		Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Építés néhány elemből.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Két kéz manipulációjának összehangolása.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
Tagolt építmények építése különféle építőjátékokból önállóan. Vonalhatárt tartva előrajzolt forma kitöltése. Irányítással, majd önállóan	<i>Ismeretek</i> – Kirakás. – Fűzés. – Nyomótechnikák. – Szűrőjátékok. <i>Tevékenységek</i>	<i>Olvasás-írás:</i> finommotorika fejlesztése, szem-kéz koordináció. <i>Játékra nevelés:</i> konstrukciós játék.	

ritmikus sor képzése.	Egymásba helyezhető építőelemek használatával különböző térbeli építmények létrehozása. Előrajzolt forma kirakása, kitöltése különböző anyagokkal. Pálcikák fektetése színváltogatással, formaképzéssel. Gyöngyfűzés alak, szín, nagyság variálásával. Pecsételés, nyomdázás, forma, szín, nagyság változtatásával. Szabad kompozíció, pl.: agyagkép. Sor- és formaképzés a játék elemeiből. Ritmikus sor képzése 2, majd 3 változó elemmel. Alapformák kirakásával labda, virág, házikó stb. kirakása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Főbb színek. Egyszerű formák (kocka, gömb, tégl), kicsi-nagy. Színek, formák, nagyság fogalmak. Elkészítendő tárgyak, ékszerek. Építmények (ház, garázs, híd stb.), építmények részei. Térbeli relációk (alá, mellé, fölé stb.).	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Papír formálása, alakítása		Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Formálási, alakítási tevékenységek végzése segítségével.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A különböző tulajdonságú papírokhoz alkalmazható adekvát alakítási módok ismeretének megszilárdítása.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
Tevékenységek végzése irányítással. Egyszerű formák tépése segítséggel. Hajtások pontos illesztéssel. Egyszerű formák kivágása segítséggel. Segítséggel a papírkép elemeinek illesztése.	<i>Ismeretek</i> – Gyűrés-simítás. – Tépés. – Hajtogatás. – Nyírás. – Ragasztás. <i>Tevékenységek</i> Különböző papírfajták gyűrése, simítása különböző méretben. Előrajzolt formák tépése különböző méretben.	<i>Olvasás-írás:</i> finommozgások fejlesztése. <i>Játékra nevelés:</i> spontán játék. <i>Kommunikáció:</i> élőlények tulajdonságai.	

	Felező- és átlóshajítás gyakorlása, él képzése. Alapformák kivágása különböző méretben és színben. A fenti technikákkal kialakított elemek illesztése, rögzítése. Ember, állat, növény ábrázolása.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Papírfajták tulajdonságai, elkészített tárgy (csákó, hajó stb.), tevékenységek. Nagyságra, formára vonatkozó fogalmak: csík, kör, kisebb, nagyobb stb., differenciáltabb formák. Eszközök. Ember, állat, növény részei. Írányok, térbeli relációk. Illesztéssel kapcsolatos fogalmak.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Vizuális ábrázolás		Órakeret 30 óra
Előzetes tudás	Ábrázolás eszközeinek használata segítségével.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A papír- és vonalhatár betartási igényének kialakítása.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
A festés eszközeinek megfelelő használata. Körök és egyenesek segítségével különböző élőlények és tárgyak ábrázolása és megnevezése. Kifestésnél a vonalhatár betartása. Együttműködési készség igényének kialakulása közös alkotás elkészítésénél. Különböző élőlények és tárgyak jellemző tulajdonságai alapján a rájuk emlékeztető vizuális leképezésük. Színezésnél vonalhatár betartása.	<i>Ismeretek</i> – Festés. – Rajzolás. <i>Tevékenység</i> Körökből, egyenesekből ember-, állat-, növényábrázolások megfelelő színhasználattal. Egyszerű figurális kompozíció készítése megadott témában (őszi erdő, téli táj, virágos rét, család stb.). Szabad festési gyakorlatok tetszőleges színhasználattal csomagolópapíron – közös munka. Ember, állat, növény, tárgy rajzolása, színezés. A figurák kompozícióba illesztése (pl.: meseillusztráció, családrajz, tájkép), színezés.	<i>Mozgásnevelés:</i> térorientáció. <i>Olvasás-írás:</i> finommozgás. <i>Kommunikáció:</i> színek, természeti témák, ember, állat, növény tulajdonságai.	
Kulcsfogalmak/	Vonalak iránya, alapformák, festési technikák, színek.		

fogalmak	Ábrázolt élőlények, tárgyak, részeik.

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló képes elsajátítani különböző ábrázoló, alakító technikákat. Önállóan épít különféle építőjátékokból tagolt építményeket. Önállóan tud ritmikus sort képezni. Pontos illesztéssel hajt, egyszerű formákat tép, vág, illeszti a papírkép elemeit. Képes kifestésnél, színezésnél a vonalhatárt betartani. Próbál együttműködni közös alkotás elkészítésénél. Képes segítséggel megfelelően használni a festés eszközeit. Irányítással jellemző jegyeik alapján felismerhető ember-, állat-, növényábrázolásokat készít.

5–6. évfolyam

A tantárgyban folytatódik a nemzeti azonosságtudat, hazafias neveléshez való kapcsolódás a nemzeti ünnepekhez köthető hagyományok felelevenítésével és a jellegzetes díszítő motívumok és elemek megismerésével.

A testi és lelki egészségre nevelés az alkotói tevékenység folyamatában történő önismereti fejlesztéssel, az érzelmek kifejezésének felismerésével a vizuális művészeti alkotások megismerésének folyamatában zajlik.

Az önkéntesség a segítségnyújtásban, a nevelésben, a másokért vállalt felelősségben, a közös tevékenységekben és a közösen kitűzött célok elérésében jelenik meg.

A médiatudatosságra nevelést a különböző médiákból megszerezhető tapasztalatok gyűjtése, a képi és téri ábrázolás támogatja.

A szociális és állampolgári kompetencia fejlesztését segíti a nemzeti összetartozást és a nemzeti hagyományokat jelképező műalkotások megismertetése és a nemzeti jelképek és népi hagyományos alkotások jellemző motívumainak bemutatása.

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség fejlesztése során a tanulóban kialakul a művészi önkifejezés képessége és tudatosan az önálló ízlés és stílus.

Tematikai egység / Fejlesztési cél	4. Vizuális ábrázolás		Órakeret 70 óra
Előzetes tudás	Jellemző vizuális tulajdonságok kiemelése, ábrázolása segítséggel.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Élőlények, tárgyak sematikus ábrázolása irányítással.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
Színek használata a valóságnak megfelelően. A vízszintes és függőleges	<i>Ismeretek</i> – Festés. – Rajzolás-színezés.	<i>Környezetismeret:</i> természetábrázolás.	

egyenesek pontos összekapcsolása. Felismerhető rajzok készítése különböző élőlényekről, jellemző jegyek alapján.	<i>Tevékenységek</i> Természeti környezetünk ábrázolása a színek kifejezőerejének hangsúlyozásával (ősz: levélhullás, eső, tél: havazás stb.). Szabad festési gyakorlatok különböző festékviteli módokkal, egyéni és közös munka. Ember- és állatábrázolások gyakorlása. Fej, test, végtagok feltüntetése. Íránykülönbségek érzékeltetése. Virágok ábrázolása sematikusan. Színezés, különböző technikákkal. Tematikus ábrázolások gyakorlása.	<i>Kommunikáció:</i> lényegkiemelés, történetmesélés.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Egyenesek iránya. Ábrázolt tárgyak részei. Színek. Évszakok, természeti jelenségek, színek, hangulatok. Élőlények testrészei. Térbeli elrendeződésre vonatkozó fogalmak.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Komplex alakító tevékenység		Órakeret 60 óra
Előzetes tudás	Különböző anyagok formázása, alakítása irányítással.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű használati tárgyak készítése segítséggel.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
Egyszerű tárgyak készítése együttműködéssel.	<i>Ismeretek</i> – Tárgyak (játékok, képek) készítése jellemző jegyeik alapján. <i>Tevékenységek</i> Színes papír kompozíció. Természeti anyagok felhasználásával (levelek, ágak, termények stb.) kompozíció készítése ragasztással. Mozaikkép-készítés különböző anyagokból.	<i>Környezetismeret:</i> természetes anyagok, termékek. <i>Kommunikáció:</i> ünnepek. <i>Életvitel és gyakorlat:</i> ajándéktárgy.	

	Agyag- és só-liszt-edények készítése, díszítése különböző technikákkal (pecsételés, karcolás, rátett díszítés, festés). Agyagbaba, agyagállatok készítése. Egyszerű ünnepi dekorációk készítése különböző anyagokból.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Eszközök, anyagok. A tárgykészítés részfolyamatai. Az anyag tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Az elkészült tárgy és funkciója.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló képes – jellemző jegyeik alapján felismerhető rajzot készíteni különböző élőlényekről; – irányítással pontosan összekapcsolni a vízszintes és függőleges egyeneseket; – irányítással megfelelően használni színeket; – irányítással tematikus ábrát készíteni; – egyszerű tárgyakat készíteni együttműködéssel; – az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára. Képességeihez mérten alkalmazza a különböző ábrázoló-alakító technikákat.

7–8. évfolyam

A tantárgy – építve az előző évfolyamok fejlesztéseire – segíti a nemzeti azonosságtudat további fejlesztését a díszítő motívumok reprodukálásával, további megismerésével, az önismeret és a társas kultúra fejlesztését az önkifejezés lehetőségeinek kibővítésével, erősíti az érzelmi intelligenciát a testi és lelki egészségre nevelésben.

A nemzeti azonosságtudat és hazafias nevelés a nemzeti díszítő motívumok megismerésével, az önismeret és a társas kultúra fejlesztésével történik, az önkifejezés lehetőségeinek bővítése erősíti az érzelmi intelligenciát és a testi és lelki egészségre nevelést.

A pályaaorientációt a művészi foglalkozások repertoárjának megismertetésével támogatja a tantárgy, a szociális és állampolgári kompetencia fejlesztéséhez a külföldi művészeti alkotások megismerésén keresztül járul hozzá.

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia az alkotás munkafolyamatának megtervezésével, az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség az érzelmek kifejezésével és a művészeti alkotás által keltett érzések megfogalmazásával fejlődik.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Vizuális ábrázolás	Órakeret 55 óra
Előzetes tudás	Tematikus ábrázolás irányítással.	
A tematikai egység	A természet megfigyelési és ábrázolási igényének kialakítása.	

nevelési-fejlesztési céljai		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Összefüggés felfedezése a színek és érzelmek között. Saját élmények megjelenítése irányítással, rajzos formában.	<i>Ismeretek</i> – Festés. – Rajzolás-színezés. <i>Tevékenységek</i> Természeti képződmények, jelenségek ábrázolása. Jelentős események (pl. ünnepek), személyes élmények (család, hétfégi program) megörökítése. Szabad festési gyakorlatok. Színkeverés: piros-kék, piros-sárga, kék-sárga. Egy-egy élmény megörökítése emberalakkal, tárgyakkal, megfelelő térbeli elrendezéssel. Az élővilág és a tárgyi környezet elemeinek differenciáltabb ábrázolása tematikusan, élmények alapján, többféle technikával.	<i>Kommunikáció:</i> élmény megörökítése. <i>Környezetismeret:</i> természetábrázolás. <i>Életvitel és gyakorlat:</i> kompozíció, ajándék.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Természeti jelenségekkel kapcsolatos fogalmak. Természeti és tárgyi környezettel kapcsolatos fogalmak. Érzelmekkel, hangulatokkal kapcsolatos fogalmak. Ünnepi szimbólumok. A tárgyi környezet elemeinek megnevezése. Élőlények testfelépítésével kapcsolatos fogalmak. Természeti környezettel kapcsolatos fogalmak.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Komplex alakító tevékenységek	Órakeret 55 óra
Előzetes tudás	Tárgyak készítése irányítással.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A kreatív anyagválasztás és a tervezés megvalósítási igényének kialakítása.	
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok
Egyszerű tárgyak készítése irányítással. Különböző anyagfajták felismerése és szétválogatása	<i>Ismeretek</i> – Komplex alakító technikák. – Anyagok tulajdonságai. – Tárgyak (játékok, képek) készítési módjának	<i>Információs eszközök használata:</i> rajzoló programmal kép készítése, kinyomtatása (meghívó, plakát).

irányítással. Egyszerű tárgyak készítése irányítással.	megismerése. <i>Tevékenységek</i> Szárított növények festése mártással, csokorrendezés. Gyümölcsnyomda (félbevágott alma, körte textílfestékekbe mártva.) Díspárnavarrás, -kitömés festett textiliából. Agyagedények készítése, festése. Só-liszt falidíszek évszakra jellemző motívumokkal és színekkel. Farsangi álarc készítése, díszítése. Préseltvirág-kompozíció. Anyagok válogatása anyagfajta és használhatóság szerint. Őszi falevelekből kompozíció. Gesztenyebábok. Terménymozaik. Agyagedények készítése. Babaház-készítés kartondobozból. Bababútor különböző dobozokból. Fonalbábu-készítés. Ujjbáb pingponglabdából.	<i>Életvitel és gyakorlat:</i> tárgy, ajándék készítése változatos technikával.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Anyagok, eszközök. Elkészítendő tárgy. Elkészítés részfolyamatai. Évszakok jellemzői. Ünnepi jellegzetességek. Az anyagok tulajdonságaira vonatkozó fogalmak. Anyagok, részfolyamatok, elkészült tárgy és rendeltetése.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Elemi ismeretek művészeti alkotásokról		Órakeret 20 óra
Előzetes tudás	Régi korok életének megismerése tárgyaikon keresztül.		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Művészeti alkotások közül kedvenc kiválasztása indoklással.		
Fejlesztési feladatok	Ismeretek – tevékenységek	Kapcsolódási pontok	
Irányítással művészeti alkotások szemlélése, megfigyelése.	<i>Ismeretek</i> – Művészeti alkotások jellemzői. <i>Tevékenységek</i>	<i>Társadalmi ismeretek:</i> múzeumlátogatás, történelmi ismeretek.	

	Múzeumlátogatás, művészeti kiadványok, albumok nézegetése, beszélgetés az alkotásokról.	<i>Kommunikáció:</i> saját vélemény, élmények.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Festészet, szobrászat. Egyszerű esztétikai fogalmak, építészet jellegzetességei.	

A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	A tanuló irányítással összefüggést fedez fel a színek és érzelmek között. Megpróbálja (irányítással) saját élményeit rajzos formában megjeleníteni. Növekvő önállósággal végzi el a feladatokat. Képességeihez mértén elsajátít különböző ábrázoló-alakító technikákat. Képes az ábrázolás-alakítás eszközeinek és anyagainak adekvát használatára. Képes irányítással felismerni és szétválogatni a különböző anyagfajtákat. Képes irányítással egyszerű tárgyakat készíteni. Irányítással megismert néhány népművészeti alkotást. Irányítással szemlélget művészeti alkotásokat, a neki tetszőt kiválasztja, elemzi.